

Kis

LANT

IRODALMI FOLYÓIRAT

Ötvös László

Kiállítás a kölcseyben

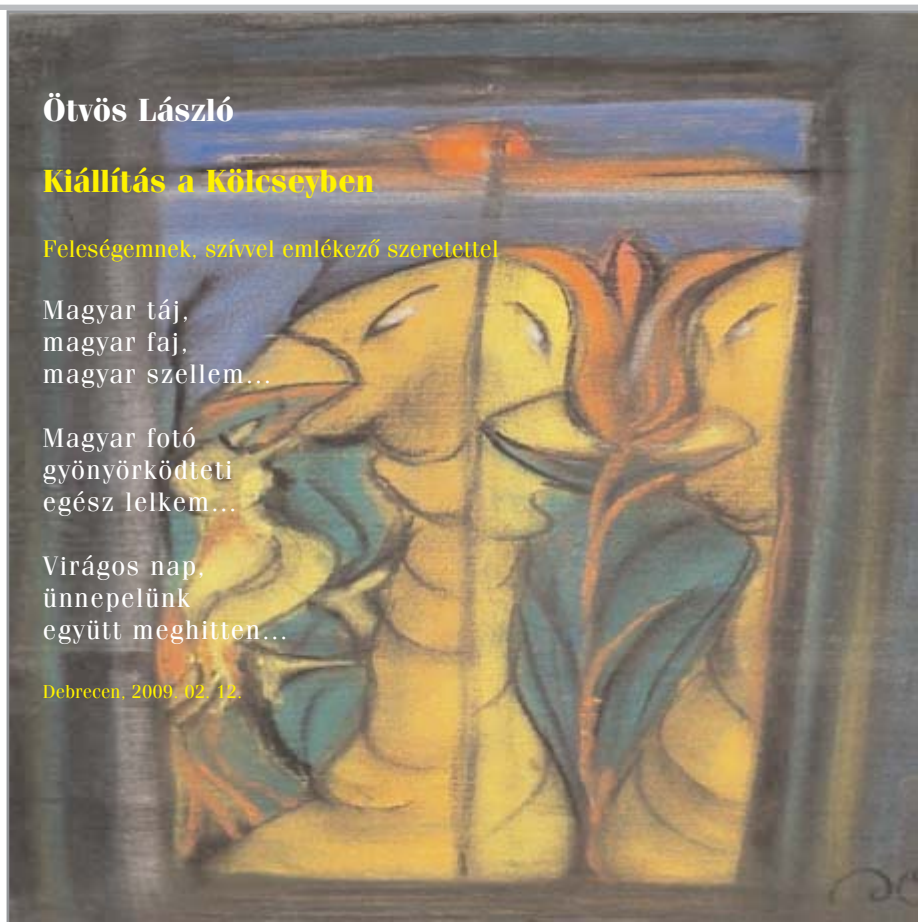
Feleségemnek, szívvel emlékező szeretettel

Magyar táj,
magyar faj,
magyar szellem...

Magyar fotó
gyönyörködteti
egész lelkem...

Virágos nap,
ünnepelünk
együtt meghitten...

Debrecen, 2009. 02. 12.

2009/6 76.szám

Kis LANT az INTERNETEN! www.kislant.hu

Németh Dezső
versei

Poe hollójával beszéltem

Beszélgetek egy fekete madárral:
lélekvesztő vizekhez értem,
dereglyém futott kerge árral...
és Poe hollójával beszéltem.
– Hagyjuk a jövőt! – káromva mondta.
– A múlt meg úgyszólván mögöttünk marad,
a jelen az mi fehér habokba
dob, s kimossa fekete arcodat.
Ha már fehér leszel, eljövök érted:
a sánta öreg fekete madár,
majd együtt mérjük a messzeséget
s együtt égünk el, mint a szalmaszál.
De a vers, amit írtam veled
megmarad, madárrá válik a szó,
és örökké fújja szép éneked
a völgyben élő feketerigó.

Anyám a szélből pulóvert kötött

Derekára csavarta magát a szél,
mikor kötényében vitte a csendet.
Ilyenkor még a vadlúd sem beszél,
mert az éjszaka holdat kerget.

Ment anyám, mögötte ment az árnyék,
és gond lapult meg árva homlokán;
hervatag időarcán a ránc még,
de kisarjadt szívén a tulipán.

Mivel ott volt most már a hold mögött
nézhette Isten a dolgozós kezét:
anyám a szélből pulóvert kötött,
és beléhímezte apám nevét.

Porrá lényegül

Tudod, az idő utánad marad:
piros nyárra zöld tavasz emléke
mosódik szürkére, de rád ragad
ősz s a tél feketéje.

Elkékül a szád s egyedül leszel.
Gémberedett hittel melegíted
a reményt. Kiegyezel a csenddel,
és porrá lényegül az életed.

Betakarom csillagaidat

Nagy tengeri csigákban csönd ül;
szemedben utolsó szerelem
parazsa hamvad s kegyetlenül
elviszi szíved a végtelen.

Utolsó árnyékod elborít;
éjszakává válok örökre,
és betakarom csillagaidat,
hogy ne fázzanak a szívembe'.

Tántorgó kereszték jöttek

A távol öreg hajlott hátán
törött arcú hold remegve
gurult a fáradt végtelenbe,
s fájni kezdtem a szívem táján.

Csontjaimon a sűrű éjszaka
üvegorcai összetörtek,
és tántorgó kereszték jöttek
s elvezettek a csillagokba.

BAYER BÉLA

A SIVATAG HAVA

Véltük, szerelmünk oly tiszta lehet,
mint idegdúc szálon a képzelet.
Istentől kölcsönzött arcokat teremtettünk
tehát. Önképre rímelő csodát. Fellegvárakat.
Hiába cáfolt ránk napra-nap.

Játszottunk Krisztus-passiót, amelyet
csak őrült vátesz kreál.
A vad énem volt, s egód a vadász,
hol Goethe, hol Leonidász.
Cspadába csaltuk képzetünk.

Madár lelkeddel a szívemhez értél,
úgy adtál, hogy sohasem kértél.
Nem eszméltem rá, hogy épp ekképp
ikrásul az égi káosz. Hisz nem lehet
pátosz vak embert fáklyával vezetni.

Hittem, hogy uralod félelmeimet.
Janus arcunk jobbik felét,
hogy végzetét ki-ki elkerülheti,
hogy a fájdalmak szöttesét
felgombolyíthatod.

Hittem, hogy birtokolhatjuk
e képességeket. Poklot és eget.
A jelek megcsaltak engem is.
Katarzis helyett csak új kínok
bugyra nyílt. Bávatag csillagok
uralják az eget, s kezéd
kezembe hűvössel fonódik.

Halódik bennünk a megváltó akarat.
Hamuvá lett a görögtűz zsarátja.
Száműzött szó köztünk: a hátha.
Nincs, nem lehet újakezdés!
Illatos füst, rózsafüzér.
A titkon várt Éden is oda már,

hisz a vár, mi eddig óvni látszott,
önámító igékre épült.
Törvényt ült fölöttünk a sivatag hava.

***

Baráti Molnár Lóránt

Ciklámen a hold

Kegyetlen fekete szombat éjszakák a kertekben zúg az orgona
A világ felett ciklámen a hold mint koraszülött csecsemők mosolya
Sanda kegyetlen szombat éjszakák a világ felett ciklámen a hold

A sötétség az égen lovagol mit neki hold ciklámen orgona
Az éj csendjét dajkálja ringatja rémlik neki egy gyermek mosolya
Döng a csend már csillagok táncolnak ciklámen arcú koponya a hold

(Kegyetlen fekete szombat éjszakák mert az álom végül mind hamis
A hold az égen mint az orgona és már józanul nézem magam is
Hogy benne volt van lesz a világ lombikcsecsemők sírása és a hold)

Győr, 2009. július 18.

Fűszálon az ég

Egyetlen fűszálon hentereg az ég
az ég csillagszirmokat nyitogat
Álmodik az erdőről másik erdő
éig ér a rét csillagot cirógat
Az ég a rétig ér fűszálon az ég
felettük immár bársonycsend sötétlik
Cikkan a szél és sírnak benne a fák
az ég egy fűszálon ringatja önmagát
Egyetlen fűszálon hentereg az ég
szél dunnyog halkán esti madaraknak

Győrszabadhegy, 2001. július 25.

T. Ágoston László

Arany betűk a kartonlapon

Az első pap, akivel dolgom akadt, Szőnyeghy Sándor bácsi volt. Ő öntötte a keresztvizet a homlokomra valamikor 1942 őszén a tassi református templomban. Erről a találkozásról csak neki maradhattak emlékei, meg a család idősebb tagjainak, hiszen én abban az időben még az emberi lét legelemibb kihívásaival küzdöttem, lévén néhány hetes, vagy tán hónapos. Aztán egy légópince fából eszdebált emeletes priccse tolakszik elő ifjúkori ködös emlékeim aljáról. Attila barátommal – aki akkor lehetett négyéves, én meg kettő – ültünk a felső priccsen egy szürke lópokrócon és főtt kukoricát szemezgettünk a fából faragott nyuszi puttonyából. Nagyon álmos lehettem, mert alig találtam a számát, s a fehér kukoricaszemek egy része végiggyurt a fekete-fehér pepita flanellingemen.

Odakint nagyon dübörgött, meg füttyült valami, mindig fölriadtam rá. Nagyanyám mesélte évekkel később, hogy akkor vonult át a falu a front. Az oroszok a szőlőhegyen ásták be az ágyúikat, a németek meg a Dunánál. Valahol a paplak közelében is becsapódott egy akna, isteni csoda volt, hogy nem omlott ránk a pince. Ott szorongott a fél falu, mert a Sándor bácsi pincéje volt a legbiztonságosabb. Nekünk meg még pricc is jutott, mert rokonunk volt a tisztelendő úr. Így aztán amikor elkezdtek löni, vagy jelezte a rádió a légiriadót, anyám meg nagyanyám gyorsan beleraktak a ruháskosárba, és szaladtak velem a Sándor bácsi pincéjébe.

Eltelt néhány év, és az iskolában a

papné lett a tanítóm. Kevés mosolyú, szigorú asszony volt, hamar rájárt a keze a körmösökre. Nekem ugyan nem volt túl sok bajom vele, mégsem rajongtam érte, mert a rokonság ürügyén minden lépésemről beszámolt anyámnak. Így aztán néha még olyankor is táncot járt a hátsó fertályomon a fakanál, amikor más gyerekek megúzta a körmöst.

Sándor bácsi eleinte bejárt az iskolába hittant tanítani. Jócskán benne lehetett már a korban, mert bottal járt, és gyakran panaszkodott, hogy fáj a lába. Aztán el is maradtak a hittanórák, a parókiába jártunk vasárnapi iskolába. Hosszú padokon ültünk egy nagyablakos szobában, és a szemközti falat teljesen beborította egy hatalmas szekrény, ami telis-tele volt könyvekkel. Megengedte, hogy nézegessük őket, sőt, aki megígérte, hogy nagyon vigyáz rá, haza is vihette elolvasni.

Tavasszal, amikor már melegen süttött a nap, kiültünk a verandára, ott tartotta a vasárnapi iskolát. Ezt nagyon szerettük, mert volt az udvaron egy kis ház – mosókonyha, vagy efféle – és annak a kéményén fészkeltek a gólyák. Olyan hangosan tudtak kelepelni, hogy még a falu végéig is elhallatszott a hangjuk. Minden évben voltak kigólyák is. Ott próbálgatták a szárnyukat a háztetőn. Soha, senki nem bántotta őket. Vissza is jöttek minden tavasszal.

Aztán Sándor bácsit nyugdíjba küldték. Csak vasárnaponként láttuk a templomban. Ott ült a szószék mellett az első sorban. De idővel az új pap is bácsi, Lajos bácsi lett a számomra, mert a fia két évvel volt idősebb nálam, s hamar összebarátkoztunk. Nyáron együtt jártunk a Dunára fürödni, s vasárnap

délutánonként a beton úton, a temető meg a dömsödi nagyhíd között sétálgatva próbáltuk megváltani a világot. Olykor négyen-öten is összejöttünk, s mondtuk, mondtuk a világmegváltó ötleteinket. Szerencsére rajtunk kívül senki se hallotta, mert éppenséggel lett volna benne mit kifogásolnia a hatóságnak. Akkor még divatban volt a lefüggönyözött autóval való éjszakai látogatás.

Lajos bácsi készített föl a konfirmációra, s tőle kaptam az első úrvacsorát. És az áldás mellé egy kis fekete kartontáblát, melyen ez állt arany betűkkel: „Hú az Isten”. Sokáig ott függött az ágyam fölött. Esténként mindig megigazítottam, nehogy ferdén álljon, és hittem, hogy nem véletlenül került az én ágyam fölé.

Aztán zűrzavaros évek jöttek, nem nagyon illett emlegetni az Isten nevét. Írni is legfőljebb kis betűvel, s tagadni, hogy bármi közünk lenne hozzá. Bevonultunk hát a legbelső szobánkba, s titkon, hang nélkül beszélünk Vele. A templomot csak kívülről csodáltuk, s dicsértük mint építészeti ritkaságot. Elárultuk Őt, mint hajdan a Jeruzsálemiek? Igen, de közben vártuk a csodát, és azzal ámítottuk egymást, hogy Ő teremtette ingatagnak az emberi fajt. Vasat gyűjtöttünk a gyárudvaron, s kommunista szombatnak neveztük. Hétféteken a telekre jártunk füvet nyírni, zöldséget kapálni, és azt mondtuk rá, frigidier szocializmus. Költöttünk faluból városba, albérletből beton kaszliba, s közben a tucatnyiból valamelyikben elkallódott az ágyam fölül a kis kartontábla. Szinte észre se vettem, hiszen a régi ágy is elveszett, s a táblácskán rég megkoptak már az aranybetűk.

A fiam homlokát nem tartottuk keresztvíz alá. Vörös nyakkendő útörök

énekelték a névadóján. Ez volt az új divat. Hanem amikor beíratuk az iskolába, megkérdezte valaki, nem akarjuk-e beíratni hittanra is? „Miért ne?” – mondta a nejem. Igen ám, de nincs keresztlevél. És ekkor jött egy újabb pap, a Gyula bácsi. Igaz, ő már csak a fiamnak volt bácsi, nekem inkább „bátyám uram”. Megkeresztelte, s a kezébe adta a Bibliát, hogy eldönthesse, kit akar követni. Az évek teltek, elnehezült kezünkben a hétvégi kapanyél. Egyre jobban esett megpihenni vasárnaponként a templom fehérre meszelt falai közt.

Az új papunk fiatal ember. Korát tekintve akár a fiam is lehetne. Kirándulni viszi a srácokat, bicikli -, meg vízitúrákat szervez nekik. Úgy beszél hozzájuk, mintha a barátjuk lenne. Nem szereti, ha nagytiszteletű úrnak szólítják csupán azért, mert így szokás, és az elődjének is ez volt a titulusa. A korosztálybeliek a keresztnévén emlegetik. Az idősebbek meg csak úgy, hogy „a mi papunk”.

Elmeséltem neki a konfirmációkor kapott kis kartontábla történetét. Rám nézett, bólintott, s csak annyit mondott: „úgy látom, mégse vészelt el, csak formát váltott”. Azóta tegeződünk. Nem is emlékszem, hogyan történt, valahogy így alakult...

Amikor az úrvacsoránál kezembe adja a falat kenyeret, rám bólint, én viszonozom. A kehelynél egymás szemébe mosolygunk. Ő még csak hiszi, én már egy élet tapasztalatából tudom az aranybetűk igazságát.

***

Káposzta Adrienn

Hozd be a kést

Nem értelek. Elegendem is van abból, hogy amit neked mondok, csak üresen cseng benned, visszatátong rám, semmit nem vagy képes felfogni, inkább ne is próbáld újra. Inkább hozd be a kést. Vasárnapra csirkét vettem, segíts legalább ebben, hozd már be a kést.

Értetlenül álltál, és lassan már én sem értettem az egészből semmit. A kés már évek óta bent van, tudom jól, bennünk van, és minden egyes elvesztett nappal kihasítt belőlünk egy darabot. Lassan és észrevétlenül, vértelenül. Vagdalkozásaink másokat sebeket ejtenek, de csak karcolásokat, magunkból pedig csak szakad ki az újabb hús, az újabb darab.

Ostoba vagy, de nem buta és nem elvetemült. Néha nem tudom, szeresselek vagy csak bántsalak tovább, esetleg mindkettő. Könnyen megúsznám, csak azt idézném, tudod, hogy akit szeretünk azt bántjuk a legtöbbet. Mindenkinek takarózni kell valamivel.

Azt sem tudom, szereted-e a csirkét. Lassan elfelejtek kérdezni bármit is tőled. Ha akarod, majd mondod, van szád hozzá, gondolom. Te meg magadban azt gondolod, ha érdekelne, biztos kérdeznék. Mindketten tudjuk a másik gondolatát. De ez a legbiztosabb módja a nem beszélgetésnek.

Jön a karácsony, veszek neked valamit, amire vágysz, akár egy plazmatévét hitelre, ez majd mutatja, fontos vagy nekem. Te meg meglepsz egy új telefonnal. Aztán persze tudom, te tévézel, én a telefonnal játszom, úgysem fogunk

beszélgetni az új évben sem, csak tárgyaltalan, élettelen témákat feszegetünk.

A kés már a kezdedben van, fel sem tűnt, ki sem mentél, ruhád alól vetted elő, és váratlan mozdulattal felemeled és lesújtasz vele. A karomat sem emelem fel, hagyom, hogy széthasítsd a gyomrom, felvágd a mellkasom végig. Csak hogy van-e szívem, dobogó, csak hogy van-e lelkem, lüktető, csak azt akarod látni. Mélyen és sokat kell vágnod.

Lemosod a kést a csapnál. A víz elmos mindent. Kiveszed a hűtőből a csirkét. Szeretem a csirkét – mondod. Régen nem szerettem, de már igen, csak úgy, ahogy te készíted, csak úgy a finom nekem. Meghatódom. Köszönöm. Amúgy sem tudtuk már, mit is kezdhetnénk az életünkkel. Sok utánajárásba került, de végül aztán – egy keddi napon – nyitotunk egy késboltot.

***

Szántó Ilona

Téli kép

Behavazott életem jégvirágcsokrain
zúzvara zsinórú a csillogás: –
s hóember mosollyá dermed
minden új vigaszom.

Gáti Vilmos

Szülők

- Na végre! A lábadat megtörölted?
- Meg, de mi az, hogy végre? Ahogy lettem a szerelvényt a remízben, jöttem egyenesen.
- Én meg csak itt idegeskedem.
- Nem értem. Mondom, hogy egyenesen hazajöttem.
- Jó, jó látom. Hazajöttél, még szép! Ilyenkor neked is itthon a helyed.
- Na ebből elég. Inkább arról beszélj, itthon van már?
- Hol lenne ezek után? Már délben hazajött.
- Délben? Ezek szerint ma sem ment be dolgozni. Hol volt akkor délelőtt?
- Hát elment abba a bérelt lakásba, van kulcsa oda.
- Minek ment. mi dolga ott még?
- A háziasszony szerint kutatott. Mindent felkutatott, de nem talált címet. Nevet sem.
- Nevet, hát azt a Petriket, vagy mi-csodát nem így hívták?
- De így. A vezetékneve az nem az volt, a háziasszonynak másikat mondott.
- És te ezt honnan tudod, elmondta neked?
- Dehogy, nem beszél, de az a nő ide-telefonált, hogy ne menjen oda többet, mert másnak adja ki a szobát és különben is kicserélteti a zárat.
- Hm. És most mit csinál? Még mindig sír?
- Nem, sírni már nem sír, csak ül és néz maga elé. Próbáltam szólni hozzá, de bezárkózott.
- Bezárta az ajtót?
- Be. Belülről és én pedig itt ülök és

aggódok.

- Hát van miért. Még csinál valami marhaságot.
- Jaj, ne mondj ilyeneket! Nincsen elég bajom? Még te kellesz hozzá.
- Nem az ujjamból szoptam. Láttak már ilyet, hogy egy lány ilyenkor elemésztí magát.
- Úristen! Honnan veszed ezt a szörnyűséget? Istenem, hogy juthattunk idáig?
- Hát...
- Mi az, hogy hát? Mit akarsz ezzel mondani?
- Semmit, csak hát,
- Mi az, hogy csak hát? Mondd ki, ha már elkezdted! Na persze...
- És az mit akar jelenteni, hogy persze?
- Semmit, csak azt, hogy elegendem van abból, hogy mindenért én vagyok a hibás.
- Talán én?
- Miért, törődtél te vele? Hiszen alig szóltál hozzá amióta ez a Petrik dolog elkezdődött.
- Beszéltél te neki eleget. Együtt terveztétek a lakodalmat.
- Most ez ne hánytorgasd fel. Akkor szóltál volna, mint egy apa.
- Mit kellett volna mondanom neki?
- Mit, mit, hát amit más apa mond ilyenkor a lányának.
- Miért, szerinted más apa mit mond?
- Mit tudom én! Én az anyja vagyok, én egyedül nem bírhatok vele.
- Ezek olyan női dolgok, ez nem az én dolgom volt.
- Persze, nem az én dolgom, mert te mindig, mindenből kivonod magad. A Petrikkel sem voltál hajlandó beszélni, inkább elmentél hazulról.
- Aztán hogyan beszéltem volna vele,

amikor egy szót sem tudott magyarul, megmondanád? Most már elegendem van! Ne szórakozz velem! Hát tehetek én róla, hogy a lányodat felcsinálták? Te vagy az anyja, neked kellett volna rá vigyázni.

– Persze, nekem. Tudtam, hogy ezt fogod mondani. Még jó, hogy nem azzal jössz, hogy én tartottam a gyertyát.

– Hát nem is én terveztem veled esküvőt, meg nem én védtem, ha szóba került, hogy miért jár haza olyan későn.

– Jó, jó csak vádaskodj! Úristen, most mi lesz velünk?

– Mi lesz, mi lesz. Mit tudom én. Majd csak lesz valahogy.

– Ez vagy te. Majd csak lesz valahogy. De hogy lesz, istenem? Ezt is én találjam ki?

– Ebből elég, inkább menj utána, mielőtt baj lesz!

– Lehet még ennél nagyobb baj? A gyerekem terhes és az a gazember elpárolgott. Visszament Írországba, vagy hová. Azt se tudom, az hol van. Istenem a szomszédok, meg az összes ismerős meg fogja tudni.

– Most ezt hagyd, jó? Inkább menj utána, ne legyen most egyedül ott a szobájában! A magány ilyenkor rossz tanácsadó.

– Ne mondj itt nekem ilyen okosságokat, azt hiszed nem próbáltam? Be van zárva belülről az ajtó.

– Megyek és szólok neki.

– Na, mi van? Ennyi volt az apai beavatkozás? Nem tartott két percig.

– A kurva életbe! Ne cukkolj örökké! Nem érted? Nem nyitja ki, nem is válaszol. Csak ül ott a hidegben.

– Miért, nyitva van az ablak?

– Biztos, mert jön a hideg és hallani a villamost. Be fogom törni az ajtót.

– Még az kéne! Eszedbe ne jusson! Majd én bezörgök, mielőtt megfázik és kihűl az egész lakás.

– Várj csak! Mi volt ez? Te nem hallottad? Mi ez a sikítozás ott lenn?

– Ne nyisd ki! Itt is kimegy a meleg.

– Hagyj már békén!

– Jézus! Ember, hogy nézel ki? Mit látsz? Beszélj már! Mi van ott? Megné-multál? Engedj oda! Úristen!

Úristenem! A gyerekem! Jaj istenem! Kislányom!

Hogy tehetted ezt velem?

***

Budai István

November

A természet palettáján a színeket
Most egy új festő kavarja,
Ahogy az ősz ujjá integet,
Barnára vált az erdő avarja.

Eltűnik a kék és a mélyzöld,
S uralkodik a sárga, a barna,
Feketén nyújtózik a vén föld,
Mintha mindent mély bánat takarna.

Szomorúan néz az elhagyott ágra,
S búcsút int a szélringatta levél,
Hintázó táncát szép lassan járja,
Ahogy birokra kel vele a szél.

Németh Dezső

Madáristen világfán énekel

IV. A Lidérc és a Holdlány

Előkerült az éjszaka valahonnan.
A Lidérc nézte alulról az eget.
Ó felhők, égi vizeskorsók bogyói;
esőkökények kékjeiben a távol!

Alvilág feketéjén át
csontokból ácsolt hídon, tengerek alján
ló-patásan, lúdláb-kezesen, kecskeszarvval,
világnagy szemekkel, mint a távol kereke.
Neki az üveges víztekintet nagyítóúpjának.
Kibokszolt heréje feketéllik, mint a szerecsendió.
Lábközi himbája ágaskodik akár szárnyas lova,
pokolcsóva tollai az alvilág szekere előtt.
Bálna-nagy teste vonaglik örvényeken át,
míg partra röpíti gnómfejű fekete csődöre.
Óceánasszony ívelt öblénél kerekéz ki szekere.
Pokolkövekből vésett kerekek ráfjait Guta, a kovács
verte tele rettenetes éles-hegyű acéltüskékkel.
Gilice-pokolkő lócsöket rezes kengyelek markolják,
szorítják merev vasveretes deszkák lapjához feszülve.

Part ívéről visszahullt fények
hullámok hátán szikrázva lovagolnak.
Ó rettenetben ülő parti sziklatáblák;
szellemfények eredő árnyékai!

Fölborzolt óceán tükrén
hihetetlen látvánnyá serked egy gnóm világ képe.
A rémület futássá fakad halászok nehéz csizmatalpán.
Hálóikat elhagyva loholnak álomból ébredő város felé.
Bőringes harcosok kőbunkókkal gyülekeznek a téren.
Jönnek malomkőkerekű szekerek döngető robajjal.
Teherhordó szolgák vállukon hatalmas fakönyvet hoznak,
díszes köpenyekben táltos papok némán követik őket.
Tán föltörik titkok csontdió burkát révülve egekbe;
csillaguk tollas istenmadár szellemet idéz a földre.

Holdlány már fényágyán alszik.
 Lebegő kékség pillái alatt az álom.
 Ó remények végtelen szelencéje;
 fakadó hitünk gyöngyházedénye.

Ég fakad vízbimbó tőgyén.
 Létrát varázsol, sokfokú nyúlványt az éghorizontra,
 nekitámasztja, ahol a kékség beéri a zöldellő völgyet.
 Mi ez? A kékséget sorvasztó végtelen álomvilág?
 A Lidérc fekete szellemarca réved az aranyló holdra.
 Megindul rettenettelpa fölfelé meredek felhők hegyére,
 ott ragyog gyönyörű Holdlány alvó napsütött teste.
 Fehér gőzvitorlák pörögnek végtelen gomolyban.
 Eléri aranytestét az áhított égen sárgálló sarlós nőnek,
 sötétség zsákjába rejti hallgatag ragyogó fényaranyát,
 aztán leoson fekete vihart támasztó varázslat szárnyon,
 alvilágszekérre dobja szénszínű drága befogózsákját.

Óceán mélyek rejtett végtelene;
 alvilágárkok tűzben fakadó kohói.
 Ó megejtett lelkek kóbor árnyékai;
 őshitünkől szaladó tüzes szellemek!

Alvó táltosát ostorozza:
 Pokolkorbács szikrázik, mint üstökös-tollak égne.
 Harsan a gnóm ló horkanása, mikor talpát éri a korbács.
 De kőbunkós magyák harci szekéren törnek előre a parton.
 Ötlábú Ugor nyerít három torkán, üvöltve vágat a gnómra,
 hátán Góg, a soknyilú magya forgatja villámló kardját,
 fényrúddá lett Lidérc bucskázik szikrákat okádvá feléje,
 ördögszekere perdül a víz felé, csörögnek kénköves ráfok,
 láncolt lőcsők pokolkő szárai vinyogva herregnek a pánton,
 de Góg a szekérre ugrik és elragadja a zsákot.
 Ugorra hágva viszi a Holdlányt egy sziklatetőre.
 Kiereszti a lánykát, aki fényével aranyozza a tájat.
 Reppen egy koronás madár a magasból, csőrébe fogja,
 s visszateszi az égre, sok ember ujjongó örömére.
 Közben Lidércre törnek magya óriások rettentő erővel.
 Felhágón sorban ugranak fel a nagylábú hős szekereszek,
 kőnyilaikkal lövik sárkánybőrét a hártvás patájú lónak.
 Vinyog, nyerít, rettenetes hangon fúj kénköves lángot,

míg forogva dobálja óriás testét, az óceán partjára érnek.
Lidérc tűztornya sercege merül a nagyterű vízbe.
Kőbunkók verik vaspikkelyes hátát, de megrázza vértjét,
aztán gnóm lovára hágva menekül, így tűnik el a mélyben.

***

Lelkes Miklós

R o m á k

Messziről jöttél egykor, Indiából,
te furcsa, hangos, élénkszemű nép,
mégsem tanultad meg (de mi sem, sajnos!),
hogy mit is jelent az a Messzeség!

Mindig csak a Közellel viaskodtál,
mint sok magyar, kinek bőrszíne más.
Mennyi kéz bántott (éppen úgy, mint őket!),
s űzött, sodort rossz, riadt látomás!

Segítő Kéz, ha elért hozzád, féltél.
Én nem csodálom. Nem vagy önmagad.
Tenni tudnál, s hinni: tiéd lehetne
másik út, hozzád méltóbb pillanat, –

de, sajnos, az is távol önmagától,
ki önmagának hiszi el magát,
más bőrszínnel. Hozzá is közelebb már
hulló könnycsepp, elhagyott Indiád.

A hiba benned is! A nagyvilágban,
s e kis hazában is, – s több, mint hiba!
Bár téged, – s őt – egyszer Néppé tehetne
tudás, álom, becsület Csillaga!

Baráti Molnár Lóránt

A madarak visszafordulnak

– Nem rég járt itt Jóska meg Teri a kis Mariannal. Vártuk Csabát is, de nem jött. Váltókezelő Pesten a Nyugatiban. Üzente, eljön, ha pihenője lesz.

– Neveket sorolt. Kik ezek?

– Véreim: Terus lányom, Jóska vejem, Mariann a kisebbik unokám. Jól tanul, Cegléden jár a Kossuth Gimnáziumba. Idén érettségizik. Mondta, hogy tovább tanulna a Marx Károly Közgazdaságtudomány Egyetemen.

– Hány éves a néni?

– Hetvennyolc. Az öreg – int az ágyon fekvő férje felé – a nyolcvankettőt taposja.

– Beteg. Operálták a gégéjét.

– Maga egészséges?

– Nagyjából. Nehezebben megyek, mint tíz éve. Korábban volt ló, koca, tehén. Elgondolom, fejnék ma is, ha volna tehenünk. Gyöngé a kezem. Főzök valamit magamnak meg az embernek. Ritkán olvasok, csak a nagy betűket látom.

Tóth Istvánék portája udvarán harmat csillog a fűvön. A háztól jobbra az akácerdő sárguló levelei hullnak a földre.

– Ősz jön – mondja a néni. – Elgondolom, megérjük-e még párommal a következő őszt?

– Milyen volt az életük?

– Itt születtem, Cegléd mellett, ebben a házban, ez volt a szüleim tanyája. Az öregem is idevalósi. Árendáltunk két holdat. Dolgoztunk, kuporgattunk. A II. világháború után, mikor férjem megjött az orosz fogságból, vettünk négy kataszteri holdat. Örömmel robotoltunk, a magunkéban dolgoztunk. Szegényesen

éltünk. Sokszor volt a vacsora zsíros kenyér sózott hagymával. Ebédre rántott leves. Nem igen ennék ezeket a mai fiatalok. Válogatnak kedvükre a sok drága elemőzsia között. Ma már bolti élelmiszereket fogyasztunk. Ha visszagondolok a háború előtti időre és összehasonlítom azzal, amelyik utána jött, azt mondom, rosszabb volt a régi világ. Baj van most is, meg lesz is, de nem mennék vissza a háború előtti világba. Tanultunk volna mi is a párommal, de csak négy elemít jártunk ki. Mondták a szüleink: „Munkába kell menni!” Aztán 1950 után jöttek, menni kell a téeszcsébe. Az uram ott volt gyalogmunkás a nyugdíjig. Én itthon a párszáz öl háztájival, az állatokkal, a kis szőlővel foglalkoztam.

Elhallgat. Látom, hogy fáradt. Mondom, nézzünk ki a kertbe. Megyünk az ösvényen, a szőlő és dióillatú csöndben. Őszi bogár ciripel a rozsdás fűben. Madárszót hallani mindenfelé.

– Búbosbanka, meg őszapó – mondja.

– Őszapó? – kérdem csodálkozva.

– Kis cinegefélé. Ősszel énekel. Madárcsapat közeledik az égen. Seregélyek.

– A szőlőre jönnek - néz rám a néni.

– Hess, te, hess! - kiálltja.

A madarak visszafordulnak.

***

Németh Erzsébet

Ha...

Ha elengedjük egymás kezét,
az többnyire úgy is marad.
Szülőhöz, kedveshez, barátához
egyszer csak nem lesz több szavad.

Németh Erzsébet

Múzsák válasza

XV.

*Szendrey Mari férjének. Gyulai Pálnak.
Pest, 1860. június 9.*

Édes, Kedves, Egyetlen Palim!

Neked írni a legbajosabb dolog
ezen a világon,
mert te olyan okosan tudsz szeretni,
hogy szinte azt érzem:
nem is igazán hiányzom.
Mintha nem is érzéseimről,
csak egészségünkről kívánnád levelem...
Mintha elfelejtetted volna
- de nem, ez nem lehet igaz -,
hogy mi az a szerelem...
Én azért szeretnék beszélni arról,
amit a szívemben érzek,
róva sort sor után:
hogy mennyire hiányzol,
hogy ölelni kívánlak,
mert így szeretlek téged,
bár lehet, hogy bután.
Csak nehogy úgy tégy, mint ősszel,
midőn hazajöttél,
és nem adtál csókot,
most felhívom rá figyelmed
édes, szórakozott öregem -
remélem még jókor!
Az elmúlt héten Júliánál voltunk,
élveztük a jó levegőt,
virágillatot, kibomló nyarat.
S nekem eszembe jutott
- bár nem is akartam -
sok régi ember-szép szavad:
"A szerelem sokat feledtet,
mindent kiegyenlít,

de a szív nem mindig ismeri
és gyakran megcsalja magát.
Szállj hát magadba,
vizsgáld meg szívedet,
és imádkozzál!"
Én megtettem ezt,
s ma ezerszer jobban szeretlek,
tisztellek mint eddig.
Mióta Júlia több mindent mesélt
az életről és férfiakról,
most látom igazán kedvesem,
hogy te ki is vagy,
s lehetsz énnekem.

Isten áldjon, szeresd nagyon-nagyon hű
feleséged,

kicsi Maridat.

*Gyulai Pál (1826-1909) költő, író, iro-
dalomtörténész, s korának legtekintélye-
sebb kritikusa. 1858 tavaszán levélben
kérte meg Szendrey Júlia húgának kezét.
Az idézett sorok ebből a levélből valók.
Szép házasságuknak a fiatalasszony
korai halála vetett véget. Gyulai ezután
már nem is házasodott meg.*

Falak

Nézem a falakat,
az Időház falait:
tavasz,
nyár,
ősz,
tél -
és mondanék valamit.
Lehet, hogy késő?
Úgy szédülök!
Elengedték egymás karjait.

BILINCSTELEN ISKOLA

A Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium

Mottó: "Június volt s ujjongtunk, nincs tovább./ Most gyertek szabad mellű örömök/ S pusztuljatok bilincses iskolák."

Ady Endre: Üzenet egykori iskolámba

2008-ban Budapesten látott napvilágot: Bitter Illés, az igazgató. A Szent Imre Gimnázium első igazgatója című patinás könyv.

A szerző: Dr. Brisits Frigyes O. Cist (1890-1969) irodalomtörténetíró, az irodalomtudományok doktora. Tudományos hírnevet szerzett Vörösmartyról szóló tanulmányával. 1913-tól ciszterci pap, 1914-től a rend Szent Imre gimnáziumának tanára, 1939-1942 között igazgatója. Brisits doktor jelen művét 1958-ban, 50 évvel ezelőtt, 68 éves korában írta. Mondanivalója azonban érvényes napjainkban is, ugyanis nem csupán Bitter Illés életművét állítja elének, hanem a magyar ciszterciek történetének kifejtését is.

A Budai Szent Imre Gimnázium 3. igazgatója igen szerette Bitter Illést, az első igazgatót, egykori tanárát. „Rendi életünket ért megpróbáltatások idején készítettem Bitter Illés apát úr, gimnáziumi igazgató életrajzát.” Brisits Frigyes munkája a kimagasló pedagógus – Bitter Illés (1868-1939) tanár úr életútjának történetével, a legilletékesebb szemével enged bepillantást a tanár, a pap, a szerzetes lelkivilágába. A tanár és diák, a tanár és szülő kapcsolata, s egyúttal a hivatástudat, a pedagógusi felelősség mélységét vetíti elének. Brisits írásának hitelességét erősíti a ciszterci renden

belüli gondok és örömök kendőzetlen föltárása, remekbe szabott értékelése.

A Ciszterci Rend budapesti Szent Imre Főgimnázium 1912. szept. 5-én nyílt meg. Az első évben egy osztálya volt, majd évenként 1-1 osztállyal bővült, majd végre 1919-20-ban teljes nyolcosztályúvá lett. 1912/13 - 1928/29-ig a Váli utcai elemi iskola harmadik emeletén működött, a mostani helyét a Budapest Villányi út 27. alatt 1929. szeptember 15-én foglalta el. A második világhégés és az orosz megszállás következményeként az iskolák államosítására 1948. július 16-án került sor. A következő évtizedekben az utód József Attila Gimnáziumban végig élt és érvényesült a ciszterci múlt hagyománya. A József Attila Gimnázium ideje alatt 1962-től voltak az iskolának leány tanulói.

A Szent Imre Gimnázium igazgatói voltak: Bitter Illés (1912-1938), Hadarits (Endrédi) Vendel (1938-1939), Dr. Brisits Frigyes (1939-1948).

A ciszterci rendnek a múltban is bizonyára voltak már dicsőséges és boldog nagy ünnepnapjai. De 1929. szept. 15. tisztelendő Bitter Illés igazgató úrnak életre szóló, felejthetetlen emléke maradt az új, korszerű iskola felavatása. Az igazgató mellett olyan díszvendégek is megjelentek, mint Klebelsberg Kunó kultuszminiszter, Sipőcz Jenő polgármester, Wezner Adolf apát, Horthy Miklós kormányzó úrral az élen.

A könyv kiadója: Dr. Párdányi Miklós igazgató.

Írta: **Dr. Domonkos János**
irodalomtörténész.

Boér Tamás

versei

Mi maradt itt?

Hát elment ő és mi maradt itt?
Semmi. Csak a feketében táncoló
bársony az éj combjára tekeredve,
néhány elszáradt rózsaszírom,
meg álmok: a halhatatlanságról.

Pilinszky hallgatag,
utolsó versét a szél szavalja.
De ki írja tollából a szavak
keserű csöndjét isten falára?
A szótagok szennyes melegét
és a betűk dróthuzaljában
megfojtott nyakak csigolyatörését
ki vési bele csontunk palatábláiba?

János – ha majd szól az isten:
Légy bölcsődben porból lett áhítat
és koporsódban alvó gyermek,
gyermeki szem, mosoly, mozdulat,
légy az János ha majd szól az isten,
légy halandó!

Hát elmentél és mi maradt itt?
Semmi. Csak a kiegészett sírkövek
csend-húrral átszőtt labirintusában
megkopott álmod-oszlopok,
meg szálkák: az örökkévalóból.

Pilinszky hallgatag,
a szél szaval:

„veled együtt és velem együtt
az idő minden ütése-kopása
és erőssége hó alá kerül”

Októberi vihar

eget hasít a szelek sípja
ősz könnye hull a jázminokra

levetkőzött meztelenre a Föld...

a mosásban kifakult rózsá-ruhát
víz-golyó csöndje itatja át

füstös háztetők fölött
októberi vihar készül

áldása lesz ez a földnek...

Tél

Rét-illatok gubóznak halomba,
kicsörömpöl a fakéreg rozsdá-csontja.

A dermedés csendjében
fehér lepedők közt
csikorog a sóhaj.

Hó-termés bont rügvet a fákon.
Üvegre dermedt jégvirág-lábnym
a tél-kertek vizében elmerül
mint elárvult isten meztelenül.

Dér-furulya sír a dombtetőn.

Németh Dezső

A pók füle

A férfi hanyatt feküdt egy széles deszkán, amely a falépcső alatt volt és figyelmesen nézte a feje fölött szorgoskodó pókot. Leereszkedett egy hosszú szálon, aztán visszament. Újból leereszkedett s újból visszament. Így megy ez most már órák óta. Leereszkedik, visszamegy. Leereszkedik, visszamegy. Volt már olyan is, amikor elbújt fönt és jó ideig nem jött elő, de aztán újra kezdte a le-följárkálást.

– A nyolclábú anyádat, te mocsok pók – mondta halkán a férfi. – Ha tovább idegesítesz, figyelj meg, megöllek. Már kezd kiakadni az agyam. Hamarosan berágok rád és annyi lesz neked! Nem tudom, van ennek a póknak füle? Milyen érdekes. Sohasem hallottam a pókók füléről és a hangjukról sem. A madarak csicseregnek, a disznók rőfögnek, a lovak nyerítene, de a pókók? Lehet, hogy minden pók süketnéma. De ha süketnéma, akkor minek neki a fül? – morfondírozott magában a férfi.

Most nem látta tisztán a pókot, mert éppen fönt tartózkodott a lépcsődeszka alatt, de ha lejön, megnézi jobban. A szemébe néz, vagy a szemeibe, mert még gyerekkorában a biológianár mondta, és erre tisztán emlékszik, hogy minden póknak nyolc szeme ragyog a feje búbján.

– Ragyogjanak csak, már nem sokáig ragyognak – gondolta –, mert ha leereszkedik biztonsági kötelén, mert neki biztonsági kötele is van, akár a sziklamászónak, botjával elszakítja a kötele, akkor majd megtudja ez a pók, hogy nem szaladgálhat előtte minden következmény

nélkül. Belenéz szigorúan a szemeibe és utána szakítja el a kötele. Lezuhan és kitörik legalább három lába.

– Ki teszi sínbe a pók lábait? Egyáltalán be lehet gipszelni a pók lábát? Létezik-e póknak való járókeret vagy járóbot. Pókgyógyászati segédeszközbolt vajon van-e? Mennyi hülye kérdés.

De nincs válasz. Na, nem baj. Ha lejön a pók, megkérdezi tőle.

Mert arra ugyan nem emlékszik, hogy a biológianár említette volna a pók fülét, de biztosan van neki, mert ha a légy beleakad a hálójába, meghallja a zümmögését és mindjárt leereszkedik a kötélen és kiszívja a véré.

– Az anyád istenit, te gyilkos pók! Gyere le! Beszélni akarok veled. – kiabált most már hangosan a férfi. – Nem jössz? Szétverem a pofádat és megtudod, hogy kivel van dolgod!

A kiabálásra mintha megmozdult volna a háló, és tényleg, ereszkedik lefelé a pók.

A férfi pupillái kitágultak. A pók egyre nagyobb és nagyobb lett, és egyre közelebb ereszkedett hozzá.

– Az én véremre spekulálsz, te mocsok! – kiáltotta a férfi. Fel akart ugrani, de nem érte el a botját, visszaesett a deszkára. A pók leért a háló aljához, és ekkor látta meg, hogy kereszt van a hátán, és azt is látta, hogy füle van, nagy lelógó füle.

– Hol van a botom? – kétségbe esve kaparászott a deszka mellett, aztán a kutyáját hívta. – Sábész! Kiskutyám! Hozd ide a botomat! Segítség, kiskutyám! A kutya felugrott a fal mellől, ahol feküdt, a deszka végéhez esett botot szájába vette és odavitte a férfinak. Az megragadta a botot és rendszertelenül csapkodott a

pók hálója felé. – Tűnj el, te pók! –
kiabálta. – Tudom, hogy van füled, és hal-
lod, hogy mit beszélek! Aztán halkan,
szinte suttogva mondta:

– Te keresztény pók vagy, kereszt-
es pók! Nem bántsál engem! Ha van kereszt-
tény szeretet a szívedben, nem bántasz. –
könyörgött most már a férfi, és abba-
hagyta a csapkodást.

A hatalmas pók felmenekült a lép-
csődeszka alá, s a férfi azt látja, hogy a
pók a szájához emel egy bádogszócövet
és hangosan kiabál:

– Jöjjenek ki a barakkokból! Mindenki
jöjjön ki a barakkokból! Mozogjanak,
tetves banda!

A szemei elhomályosultak. Robb-
násokat hallott, fények cikáztak a feje
fölött, hatalmas pókok ereszkedtek le a
ház udvarára. Ejtőernyős kereszt-
es pókok, horogkereszt- es pókok voltak.
Kiáltozni kezdett:

– Ne lőjenek! Megadom magamat!
Nincsen fegyverem!

Aztán megragadta a botját, feltá-
pázkodott, az ég felé fenyegetett a botjá-
val, kibotorkált az utcára, ahol térdre
esett, de tovább kiabált:

– Ne lőjenek! Ne lőjenek! Megadom
magamat! Nincsen fegyverem!

Valaki telefonált. Körülállták az
emberek. Nem messze hallatszott egy
mentő vijjogása.

A férfi az ég felé emelte fejét és sut-
togva mondta:

"Éli, Éli, lamma szabaktani?"

(Istenem, Istenem, miért hagytál el
engem?)

***

Jeszenyin

Szergej Alekszandrovics:1895-1925

Kék ősz

Pompázott mindenütt a kékség,
Szél suhogott kék erdők felett,
Kék lepelben a nyár lépkedett.
Kék csillagok és kéklő egek

Vonultak, mint a kékség árnya,
Nyáridő volt, kékségek hava...
Künn, a tajgán fény-legenda szállt,
Tág égen kék madár lebegett.

Oly messzi már a nyár, köd szítál...
Holnap tél; mindent fehérre fest.
Dermedt égen verdes sok madár...

Halk-tétován vándorló szél jár...
És tavaink hűvös vizében
Locsolja már kék kezét az est...

Moszkva, 1924. szeptember 27.

Fordította: **Baráti Molnár Lóránt**

***

Lévai Wimmer Mária

Aki Te vagy

Férjemnek, B.M.L. költőnek

...Vagy, aki mindig voltál:
szenvédelyem és álmom. –
– Jöttél. Maradsz. Szeretlek.
Szeress! Majd ringasson álmom...

Győr, 2003. május 30.

Csillag Tamás

folyószámlán lekötött álmaim...

folyószámlán lekötött álmaim
újságpapír-kabát rajtam a magány
nyitott tenyeremben tartom a szerelmet
és maréknyi csörgő egzisztenciám

dühöm letört gyufaméreg
talán nem is akarom, hogy égjen
végignézem, ahogy világom visszafelé
araszol tolató vasúti szerelvényen

csendem poros kisvárosok csendje

csendem poros kisvárosok csendje,
reményem kis origami-madár.
az este most csillagok súlyától
elroppanó gyufaszál.

celofánba tekerem a lelkem,
papírmadaram szemetesekuka várja.
szívem ajtaja nyitva, legyen
dühöm szegényes kalybájája.

bordáim ketrecében mégis sajog
a nihil, közönyt húz világomra az élet.
magzatpózban szunnyad a holnap,
csend van. és a csillagok hófehérek...

tükörbe mártom összes arcomat

tükörbe mártom összes arcomat
mint csigaházba, bújnék magamba vissza
tenyeremben tartom, amit megtartanék
a többi az idő úgyis felissza

szavaim szélbe szórom - ritkán, ha írok -
félelmem, hogy ember legyenek
valahol bennem várja, hogy megtalálják
egy tükörterembe zárt, nagy szemű kisgyerek

Nyárszagú most az este

Nyárszagú most az este,
jólesik hallgatni a csendet...
Lelkem kopott léghajó,
megleltem kikötőmet.

Szeretőmmel csak szelíd csókot
hoztam, kicseleztük a vámot...
Folyószámlán vándorol a remény,
pedig egy jó szó megváltaná a világot.

Ősz

nyugvó nap fénye ül a háztetőkre
bor mellé kenyeret villog a kés
fényes fűzfalevélre száradt a nyár
ólmosodó szívemben angyal-jelenés
a remény de tudom csalóka remény ez
hisz a macskaköveken hűvös szél kergeti
a port sóhaj fekszik tenyeremben
- milyen szép elmúlás ahogy hulló
gesztenyelevélen meghal az isten -
és a holnap végül mindent összevérez

...tudom, van lélek, mégis

...tudom, van lélek, mégis
mérföldekkel nő benne a semmi...
amit az élet az emberre gombol
nagyon nehéz levenni.

a fiatal anyák reménye tiszta,
mégis, amit tőlük kapunk, elkopik idővel.
nyugtalan ősz jön, egy vagyok a
szélben vitorlázó diófalevéllal...

***

Sz. Szécsényi Barbara

versei

Az ősz ölében

Elosont a nyár. Az útszéli fák
sorfalat állnak. Csupasz ág-bogokkal
feszülnek az égnek – sóhajt a táj –
elmúlásunk szelei kaszálnak.

Az erdők öles magányán csillan
még gombányi pír, pár zöld moha;
s az avarrá hamvadt koronák
közt reszket a harmatok mosolya.

Varázsos az ősz. Illatos szőnyeget
terít a földre halk szavú esők nyomán,
kápráztat még nyár-meleg reményeket –
ám telet dajkál hús ölén a holdsugár.

Eloldja mind

Mikor már nem szeretlek:
nem andalítsz el harmatos virágszirommal,
gyöngyeid fakón peregnek szét, tova.
Az érzés igazat keresve áll odébb,
s mint fákról a lombok:
– koronád úgy veszik az ősszel –
s te úgy veszel oda.
Soha vigaszra nincs okunk, se több
mosolyt már nem varázsolunk mi össze,
amint szeretni múl' a szív:
eloldja mind mi megkötözte.

Te írtál el

Elvétettelek, vagy eleve hibás vagy?
Nem tudom...s ha tudni szörnyű?
– Mint ócska példát kijavítanálak –
vagy Te írtál el, Tintakörmű?

Füzek alatt

Földre roskadt fenyők
mérgezett tűi fájnak.
Csontokig metsz a penge-szél,
füzek söprik a tájat.
Nyomtalan sírok az erdők.
Rongy-tetemmé szikkadó levél...
Kiszakadt felhők alatt rág
az ősz – alvó ereinkhez ér.

nem viszlek

nem viszlek az erdőbe:
túl sötét van
én se mennék
ott a félelem lapul
és ritka vendég
a fák között a nap

tisztáshoz értél
cipődről sarad
elissza a föld
s az őznyomokba tapadt
száradó idők
is lassan porlanak

itt nincs sötét
– se fagy

Hódmezővásárhely

Vasi Szabó János

Megnyúzott testek tárlata

Volt egy bodies kiállítás. Vettem rá, borsos áron, jegyet. Elhűlve bámultam a lidércfényű termekben egykor élt emberek csont, izom kötegeit...

Mily léleknek nyújt katarzist a csúcstechnológiával tartósított „pacsizó” tetemek látványa, a megszólalásig emberi elasztikus műanyagbábuk korában?!

Hol nincs szentsége az életnek, miért épp a halálnak legyen?

Fiatal nő terelgette lányát. A gyermek figyelmesen hallgatta lelkes szózatát:

„Ott az valódi combcsont, izmok, inak!”

A rózsás arcoskán nyoma sem volt borzongásnak. Nyílt tekintete inkább kétkezdő: „Mi is így nézünk ki, miután elmegyünk?”

Az asszony elhallgatott, nem ezt várta! Szívesen válaszoltam volna helyette: „Kicsi, mi akkor csak por és hamu leszünk...”

A boldogságról...

A boldogságról, annak kereséséről szól a világirodalom java. Kedvenceim, a Sztrugackij fivérek - Stalker! – írtak erről legdirektebben. Első írásaiban megpróbáltam – nem sikerültek. Ahogy peregtek az évek, gyülemlett a tapasztalat, tudás, rájöttem én is: a „materiális” élet nem hozza el az „abszolút” boldogságot. Még „egyszerűen” is nagyon kevesen boldogok. (Nem biztos, hogy az állandó mosoly mögött rejtőzik boldog ember!) Lehet, hogy kívülálló számára olyannak tűnnek, mint a fatalista-közömbösök; mint Borges halhatatlanjai, kik

megvetett trogloditaként éltek.

Müller Pétertől olvastam: a legtisztább ember nézne is Isten „szemébe”, megvakulna a fénytől... Az „abszolút” boldogságot sem a földi életben kell keresni!

Korunk nem rosszabb elődeinkénél – mi érezzük annak –, itt és most is megtalálhatók a boldogság szeletkéi. Több, mint ami egy fellahnak valaha juthatott. Érett személyiség – lélek – kell a felismeréshez!

2009. Tanakajd

***

Sárközi Árpád

Sírom hegedűm bársony hangjait

Szánom hegedűm mélybársony hangjait
Bár nem volt Stradivári még Amati sem
De ezüsttel átfont húrjai mélyen zengtek
Avatott ujjaim alatt
Most szétcsúszott eresztékei miatt
Tokjába zártan hallgat

Szánom az F-dúr tavaszi szonáta
Léleksimogató dallamát
Vagy a Lakampanella harang hangjait
És az őszi erdő nemes vadjainak
Sztakkató szökellését a Négy évszakban
Szeretném újra hallani a Bach
Szólószonáták tömbhangjait

S másfelől az Örömóda halkuló
kórushangjait

ROBERT BECKER

ÚTKÖZBEN

(Unterwegs)

egy szó
sem fékezi
a csendet
betűhólyagokban
beszélsz
és a ködben
lassan már csak
moccanatlan
személyek állnak
árbocokként
vitorla nélkül
az idő
felsiklik
a homokos
fövenyre
éjszaka van
tél
és mi
hazamegyünk

***

ANGÉLA KORB

TALÁLAT

(Schuss)

Reszkető kézzel
húztam meg a ravaszt,
hogy legalább a halálod,
ha már az életed nem lehettem.
Hivalkodó sóvárgásomon
egy meg nem született gyermek.
Vigasztalan.

HANS-GUIDO KLINKNER

AZ IDŐ KEREKÉNÉL

(Am Rad der Zeit)

Egyre
meredekebb
a táv,
egyre
sebesebben
forognak az időkocsi kerekei.

A sínek
és a végső állomás
ködbe vész.

Egykutya,
hogy az utas
pánikba esik,
vagy stoikus nyugalomba réved,
semmi sem gátolja
a kocsi fékezetlen menetét.

AZ ÁLOMGÉP

(Die Traummaschine)

Képet
kép után
ment el
naponta az emlékezet.

Éjszaka
az álmogép átrobog az archívumon,
filmet film után kapva le a polcról,
az agy mozivásznára vetítve.

A program kiválasztására
az alvónak nincs befolyása.

Nincs rá befolyása, hogy lelki békében,
vagy sokkolva ébred.

A verseket fordította: **Bayer Béla**

Lelkes Miklós

Félhomály

Ember-bútorok. Bútor-emberek.
 Árny-ujjhegyekről fénycsend elremeg.
 Anyag-lélek és bús lélekanyag.
 Egyesül sok siető pillanat, –

s mily gyorsan!de olykor, álomhibán
 átcseng fehér szenvedély-porcelán,
 majd huhogás hull sülyedt fák felett,
 s megrázkódik rokkant ablakkeret.

Karosszékben, mikor senki sem ül:
 bele a bánat fáradtan ledül.
 Volt-fényképet mutatnak holt kezek,
 s egykori szempár visszanezeget.

A jóra gyenge és a rosszra rest
 gúnyos kis ördög hidat falra fest,
 s míg fest, tűnődik csüggedő magány:
 a hídon erre? Mégis arra tán?

Kés és kenyér megcsalt lét-asztalon.
 Valamiképp mindegyik hatalom.
 Fogy a kenyér, s a késnek éle vár,
 Érthetetlenül ítélő talár.

Különös? Nem. Egyszer talán, lehet,
 jobban megérted Érthetetlened,
 ha mindkettő elkésett: kés, kenyér,
 s aki kért volna, már semmit se kér.

Az különös: ki nem is kért, kapott
 fel-felvillanó dal-pillanatot,
 piros halált adó élet-sebet,
 a legszebbet: önmaga lehetett.

(2009)

A Semmi istene

Más istenek vidáman iszogatnak.
 Szemükben elring édenkerti kék.
 Nem törődnek hangyácska emberekkel, –
 és lenézik a Semmi istenét.

A Semmi istene különös isten.
 Olykor felmutat fényszívű jelet.
 S van úgy, hogy földig rombol rossz világot:
 – Most játszatok teremtést, emberek!

Az embert ismered, Te, furcsa isten?
 A rossz világ benne van: ott marad.
 Te Semmi vagy, hát Minden. Lehetőség.
 S mit ő teremt: pusztító pillanat.

Nagy udvarodban ülök, fényjeledből
 hiába-hited mosolyog le rám,
 és tudom: szólhatsz érthető szavakkal, –
 az embereknek minden szó talány!

Én is mosolygok. Nagy-nagy udvarodban
 közös gögünk, s talált szó összeköt.
 Engem elmúlás ment: menekülésem, –
 s szánlak Téged, kinek léte örök.

Anyag bűvölt el, Anyag ábrándít ki:
 életet mímel sárból gyúrt halott.
 Ma már csupán Nincs-szíveknek teremtek
 piros időt, gyönyörű csillagot.

Való elől megment menekülésem.
 Te Semmiként vagy Minden és Örök.
 Én nemlétnben voltam múlandó isten,
 s szívem elégett ég és föld között.

(2009)

Németh Erzsébet

Ady

Nagy fáraószeméből
mulatni indul a bánat,
és felzokog szépsége
a szittyá éjszakában.

A **Lant** Irodalmi Folyóirat
előfizetési díja egy évre: **1.500,-Ft.**
Előfizetni postautalványon lehet a
szerkesztőség címén. A lap évente
hat alkalommal jelenik meg.

kis **LANT**
IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
Németh Dezső
Lant
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub
Magánkiadás

www.kislant.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

Baráti Molnár Lóránt

Pásztorének

Csengő szól. Száll magányos ének.
Bíborszínű már az éjszaka.
Pásztor ballag. A köd-ülte rétek
Csendjében egy fenyő megy haza...

A csillagok szelíden állnak,
Nem kérkednek, csak fénylenek.
Suttog a csönd. A három királynak
Zizegő szalmán az ősz vet helyet...

Az ember alszik. És mit csinálhat,
Ki egyedül van, de fényről álmodik? –
– Emlékszik egy régi télre...
Sóhajt... És dunnyog valamit...

És akkor belép a fehérség árnya;
Egy ragyogó, csodás, hősín virág...
S a didergő táj bánatába
Pólyálják a tél fenyő-fiát...

És lábához hull puhán egy régi
Elfelejtett szó... Egy emlék-éjszaka...
A csönd ajtót tár... A fenyőt nézi
Ahogy a fényben megy... Haza...

Győrújbarát, 1978. december 15.

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

Ára: 250,- Ft.